

PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS,
TE NAALDWIJK.

do
Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

A
2
W
73

BIBLIOTHEEK
PROEFSTATION voor de GROENTEN- en
FRUITTEELT onder GLAS te NAALDWIJK

Verslag van de proef met verschillende soorten broeimateriaal op proeftuin
Delft, 1959.

door:

W.P. van Winden.

Naaldwijk, 1960.

2242012

A
2
W
73

23/42601 + 2602 + 2603 + 454
Stamboek no 528
22 JUL 60

1.

Proefstation voor de Groenten- en Fruitteelt onder Glas te Naaldwijk.

VERSLAG VAN DE PROEF MET VERSCHILLENDE SOORTEN BROEIMATERIAAL OP PROEFTUIN
DELFT 1959.

Inleiding.

Deze proef is in het voorjaar van 1959 opgezet op de proeftuin te Delft, om bij het gebruik van verschillende broeimaterialen zowel de warmte productie van het broeimateriaal als de invloed van de overblijvende dommest op de pH en kalktoestand van de grond na te gaan.

Deze proef is reeds in 1957 opgezet op vier platglasrijen in Delft, doch door de bouw van een nieuw warenhuis naast deze rijen trad er een dermate grote schaduwwerking op, dat de verschillen tussen de objecten niet meer betrouwbaar waren.

Hierdoor werd het noodzakelijk de opzet van de proef te wijzigen. In deze gewijzigde vorm zal de proef een aantal jaren voortgezet worden, waardoor het mogelijk zal worden de invloed van de verschillende broeimaterialen bij langdurig gebruik na te gaan.

De dommest welke na de teelt overblijft zal regelmatig over de oppervlakte van elk project worden verdeeld.

Opzet.

De proef is opgezet in drievoud in drie platglasrijen op het proefbedrijf te Delft.

De volgende broeimaterialen werden onderling vergeleken:

1. Bolkaf, waarvan per raam 40 kg wordt verwerkt en 6 kg stro.
2. V.A.M. broeimest, gezwaveld, 40 kg per raam en 6 kg stro.
3. V.A.M. broeimest, ongezwaveld, eveneens 40 kg per raam en 6 kg stro.
4. Paarden^{broei}mest, waarvan 50 kg per raam wordt gebruikt + 2 kg stro per raam.

De verschillende objecten werden volgens de plattegrond die als bijlage I aan dit verslag is toegevoegd over de beschikbare ruimte verdeeld.

Uitvoering.

In de eerste helft van maart werden de rijen klaargemaakt en werd het glas er op gebracht. Op 1 en 2 april werden de komkommers geplant. Het ras wat ge-

bruikt werd was Vurex.

De planten zijn, wegens plaatsgebrek opgekweekt bij Vreugdenhil te Delfgauw, waar ze op 18 februari gezaaid werden.

Vanaf 7 april is dagelijks in alle objecten de temperatuur van de grond op 10 cm diepte opgenomen.

Op 1 mei zijn de eerste komkommers geoogst. Bij het oogsten zijn de vruchten steeds per object gesorteerd en per sortering geteld.

Alle cultuurmaatregelen zijn op de normale wijze uitgevoerd. Daar de kans op een fusarium-aantasting niet uitgesloten was waren alle planten geënt op *C. ficifolia*.

Mede door het optreden van bladvuur en mycosphèr^aella werd de proef op 5 augustus beëindigd.

Temperatuur-waarnemingen.

Van 7 t/m 30 april zijn dagelijks de bodemtemperaturen op 10 cm diepte opgenomen. Dit werd uitgevoerd 's morgens om 8 uur. De verkregen gegevens zijn per decade gemiddeld weergegeven in onderstaande tabel, en tevens op de grafiek die als bijlage II aan dit verslag is toegevoegd.

Tabel I.

Temperatuurgegevens gemiddeld per decade.

datum	Bolkaf	V.A.M. gezwaveld	V.A.M. ongezwaveld	Paardenmest
1 ^{ste} in april	17	16,6	14,5	18,3
2 ^{de} in april	20,7	19,5	18,1	20,7
3 ^{de} in april	18,3	17,1	18	18,1

Uit tabel I blijkt dat, bolkaf een hogere temperatuur gaf dan V.A.M. broeimest. Tussen de beide soorten V.A.M. broeimest was eveneens verschil aanwezig, de gezwavelde V.A.M. gaf aanvankelijk een hogere temperatuur dan de ongezwavelde. Ditzelfde temperatuur-verloop was ook in 1957 aanwezig. De hoogste temperatuur werd verkregen met paardenbroeimest.

Ondanks het feit dat er in het begin enig verschil was in bodemtemperatuur, kunnen we aannemen dat de broei van alle materialen voldoende is geweest voor een vlotte ontwikkeling van het gewas.

Oogstgegevens.

Op 2 mei werden de eerste vruchten geoogst en op 31 juli de laatste. De geoogste vruchten zijn steeds per object gesorteerd in A, B en C en stek en

per sortering geteld. De verkregen oogstgegevens zijn gesommeerd per maand in tabel II weergegeven.

Het totaal aantal geoogste vruchten is eveneens gesommeerd per maand weergegeven op de grafiek die als bijlage III bij dit verslag gaat. Op bijlage IV wordt in een grafiek het percentage van elke sortering per behandeling weergegeven.

Tabel II.

Oogstgegevens gesommeerd per maand.

Maand	Par.	BOLKAF						V.A.M. GEZWAVELD						V.A.M. ONGEZWAVELD						PAARDENBROEIMEST					
		sortering						sortering						sortering						sortering					
		1	2	3	4	stek	tot.	1	2	3	4	stek	tot.	1	2	3	4	stek	tot.	1	2	3	4	stek	tot.
Mei	A	73	51	33	3		160	58	71	39	4	1	173	34	56	41	1		132	41	75	56	13		185
	B	82	73	53	5	2	215	85	80	36	8		209	69	75	42	9		195	83	83	39	3		208
	C	90	86	50	9	1	236	96	78	40	4		218	94	84	43	4		225	93	97	65	16		271
	tot.	245	210	136	17	3	611	239	229	115	16	1	600	197	215	126	14		552	217	255	160	32		664
Mei t/m Juni	A	176	175	107	17		475	137	172	115	16	2	442	111	152	130	21		414	106	190	155	31		482
	B	176	157	133	14	2	482	168	184	97	21		470	160	182	106	19		467	182	177	96	18		473
	C	175	180	134	19	1	509	159	165	105	25		454	166	193	105	23		487	169	197	154	31		551
	tot.	527	512	374	50	3	1466	464	521	317	62	2	1366	437	527	341	63		1368	457	564	405	80		1506
Mei t/m Juli	A	265	250	158	27		700	204	248	173	40	2	667	175	212	182	42		611	165	262	214	53		694
	B	263	234	183	30	2	712	230	248	143	43		664	229	269	164	34		696	261	235	148	37		681
	C	239	243	191	48	1	722	207	204	149	52		612	220	253	161	57		691	242	259	206	61		768
	tot.	767	727	532	105	3	2134	641	700	465	135	2	1943	624	734	507	133		1998	668	756	568	151		2143
perc. sort.		35,9	34,2	24,9	4,9	0,1		33	36,1	23,9	6,9	0,1		31,2	36,8	25,4	6,6			31,2	35,2	26,5	7		

Paardenbroeimest was het vroegst in productie, gevolgd door bolkaf. Gezwavelde V.A.M. broeimest was vroeger dan ongezwavelde.

Halverwege de oogstperiode komen de opbrengsten van gezwavelde en ongezwavelde V.A.M. broeimest gelijk te liggen, tegen het einde van de oogst was de totale opbrengst van ongezwavelde V.A.M. broeimest zelfs iets hoger. In 1957 bleek ongezwavelde V.A.M. broeimest zelfs de hoogste opbrengst te geven. (Mogelijk was dit echter een gevolg van iets andere cultuuromstandigheden; zie betr. verslag). Paardenbroeimest gaf de grootste opbrengst, met bolkaf op de tweede plaats, met een iets mindere totaalproductie.

Teneinde een duidelijker beeld te krijgen van de sortering, zijn in onderstaande tabel het totaal aantal A en B komkommers per maand gesommeerd opgenomen.

Tabel III.

Aantal A en B komkommers per object gesommeerd per
maand.

	Mei	Juni	Juli	Som.
Bolkaf	455	1039	1494	2988 102.4
V.A.M. gezwav.	468	985	1341	2794 95.8
V.A.M. ongezwav.	412	964	1358	2734 93.7
Paardenbroeimest	472	1021	1424	2917 100

Wat het aantal A komkommers betreft komen bolkaf en paardenbroeimest het hoogst. Daarna volgt V.A.M. broeimest gezwaveld, terwijl V.A.M. broeimest ongezwaveld het laagste aantal A komkommers geeft. Dit zelfde beeld werd ook met de proef in 1957 verkregen. Uit tabel III blijkt dat bolkaf en paardenbroeimest eveneens het hoogste aantal A + B komkommers hebben gegeven, terwijl het opvalt dat V.A.M. broeimest ongezwaveld een iets hogere productie van A en B komkommers samen gaf dan V.A.M. gezwaveld. Paardenbroeimest was wat het aantal A en B komkommers betreft het vroegst in productie, gevolgd door V.A.M. gezwaveld, daarna bolkaf en V.A.M. ongezwaveld.

Samenvatting.

De temperaturen waren aanvankelijk het hoogst bij het gebruik van paardenbroeimest, het laagst bij het gebruik van V.A.M. broeimest ongezwaveld. Omstreeks eind april kwamen de temperaturen op het zelfde niveau.

Daar het gewas zich op alle objecten goed ontwikkelde, kan aangenomen worden dat de temperaturen overal voldoende hoog zijn geweest.

Het vroegst in productie was paardenbroeimest, gevolgd door bolkaf. Paardenbroeimest en bolkaf gaven eveneens de grootste totaalproductie, bolkaf gaf echter een iets betere sortering. V.A.M. broeimest ongezwaveld gaf de laagste opbrengst, wat geheel in tegenstelling is met de resultaten van 1957. Terecht bestond toen de indruk dat de hogere opbrengst van V.A.M. ongezwaveld een gevolg was van de afwijkende behandeling van het gewas.

oktober 1960.

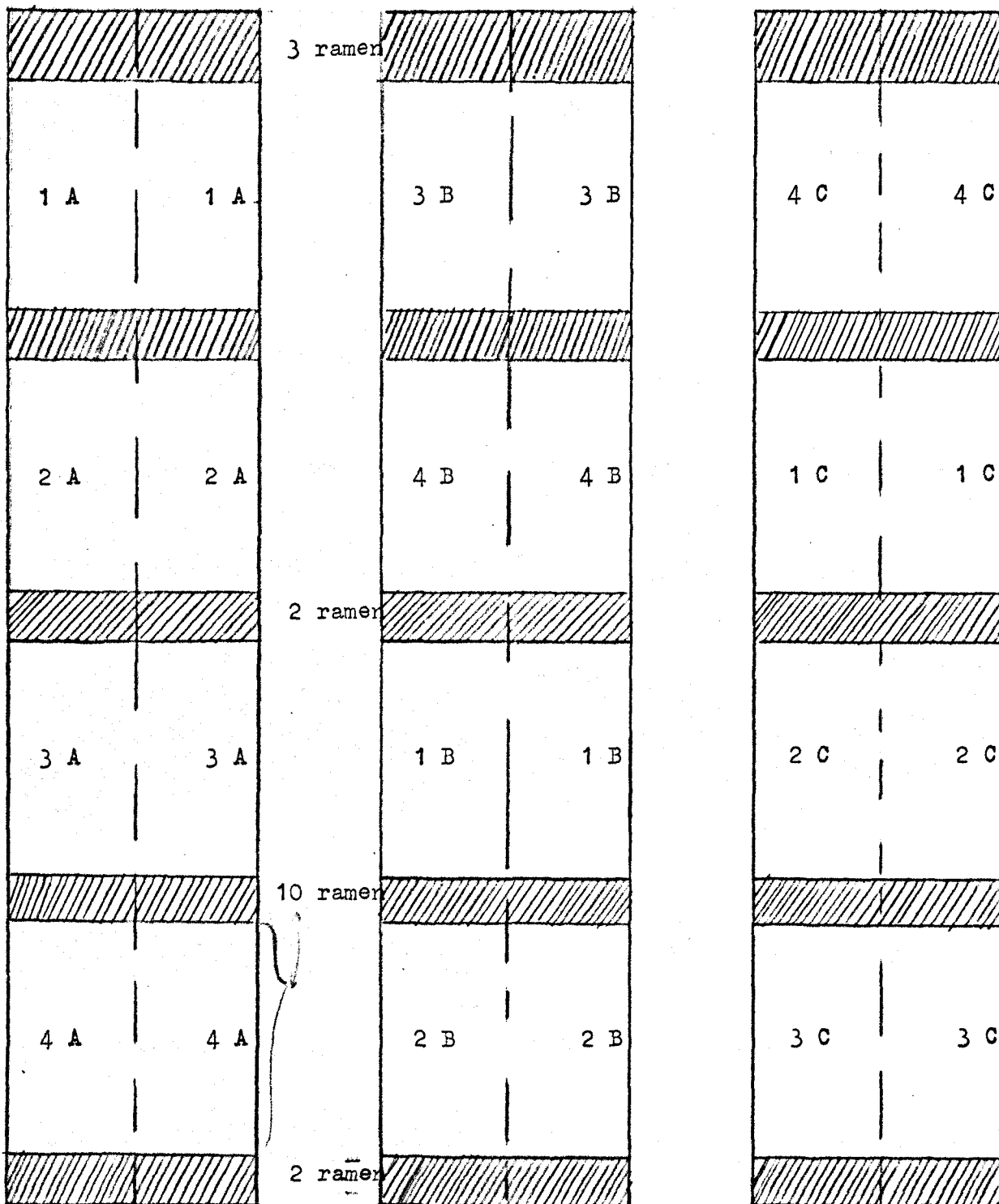
AvB.

Naaldwijk, 16 maart 1960.

De Proefnemer,

W.P. van Winden.

BROEIMATERIALENPROEF BIJ KOMKOMMERS.

rij 1

rij 2

rij 3

A

B

C

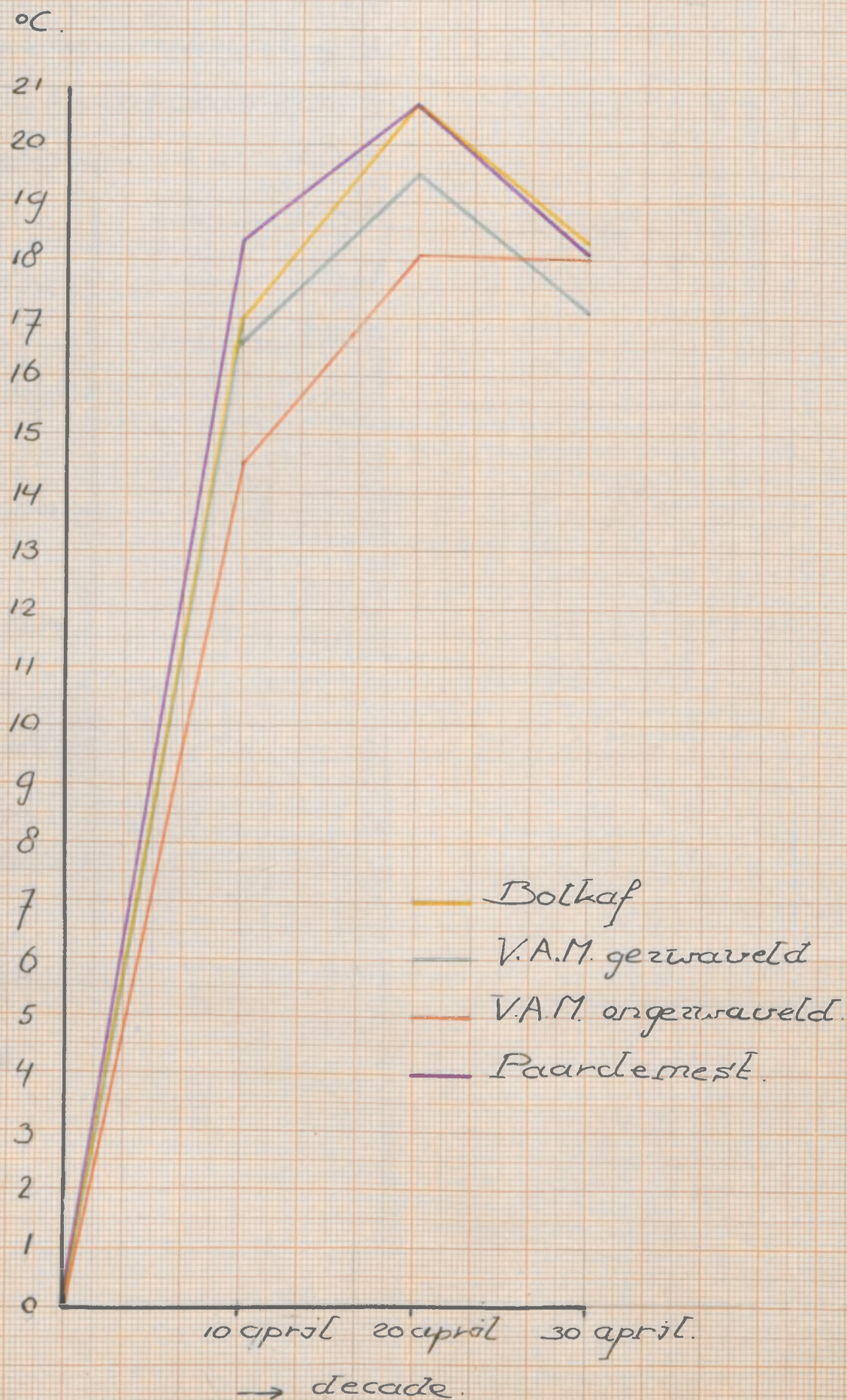
hoofdpad

1 Bolkaf	40 kg p. raam + 6 kg stro
2 V.A.M. broeimest gezwveld	40 kg p. raam + 6 kg stro
3 V.A.M. broeimest ongezwveld	40 kg p. raam + 6 kg stro
4 Paardenbroeimest	50 kg p. raam + 2 kg stro

 Buiten de proef

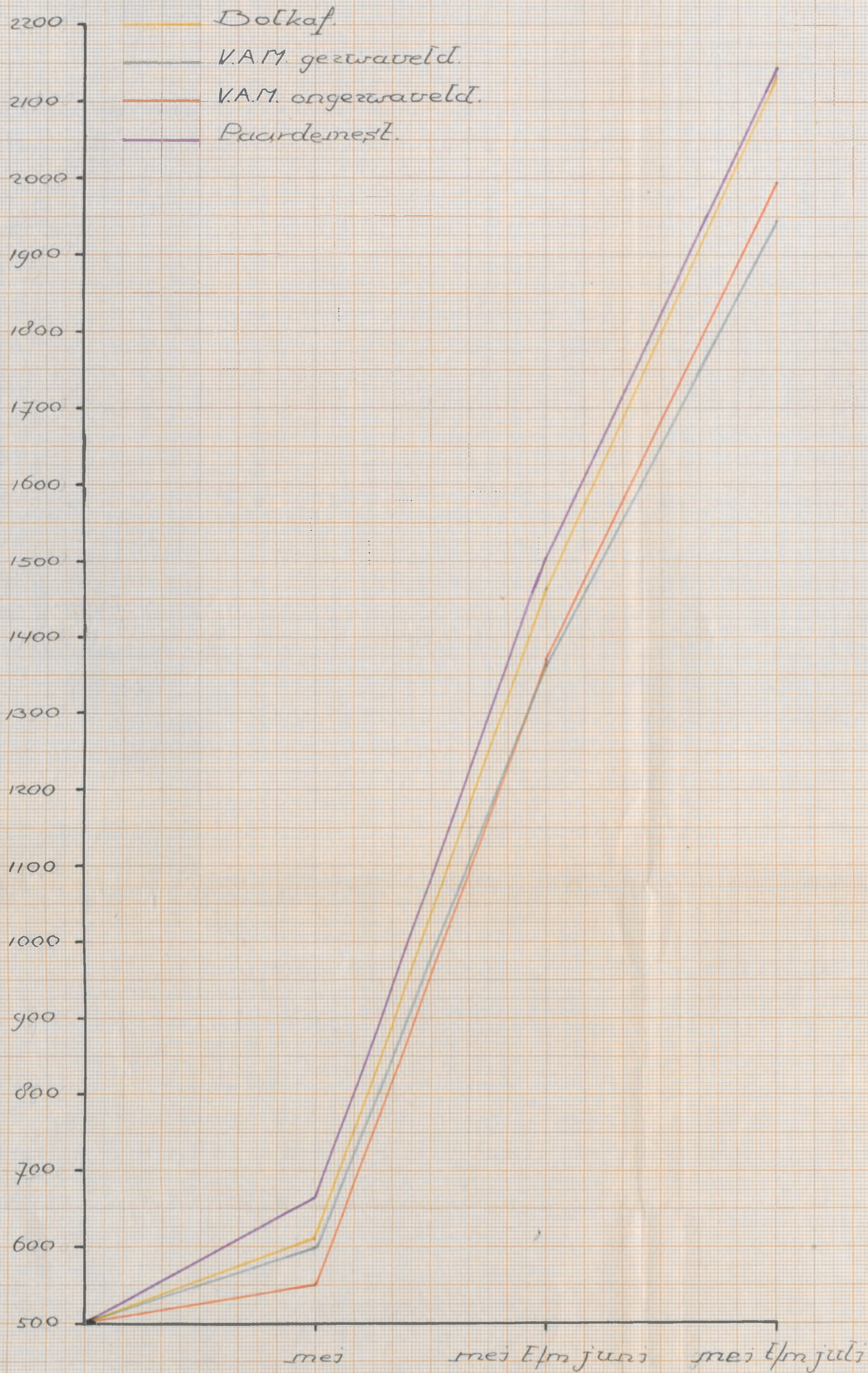
Broeimateriaalproef bij kamkammers platglas

Delft 1959. Gemiddelde temp. per decade.

Broeimateriaalproef bij komkommers (platglas). Delft 1959.

Totaal aantal geoogste vruchten: gesommeerd per maand.
aant. komkommers.

Broeimateriaalproef bij kamkomers (platglas) Delft 1959.
 Percentage eindtoestand per behandeling.

percentage.

